

LITTERATURGUIDE

Maria Louise Bjørn Bjerrum & Lisa Gardum Andersen

Den hårde barndom – om dysfunktionelle familier

Mette Eike Neerlin:

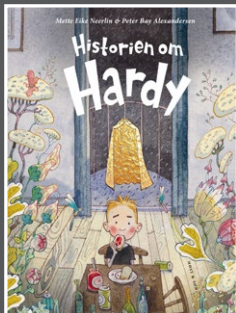
Historien om Hardy (2017) og **Hest, hest, tiger, tiger** (2015)

Rebecca Bach-Lauritsen:

Veronika lyder som harmonika (2011)

Mette Vedsø:

Langt fra Det Hvide Hus (2018)

Den hårde barndom – om dysfunktionelle familier

Litteraturguide til Mette Eike Neerlin & Peter Bay Alexandersen: *Historien om Hardy* (2017), Mette Eike Neerlin: *Hest, hest, tiger, tiger* (2015), Rebecca Bach-Lauritsen & Stian Hole: *Veronika lyder som harmonika* (2011) og Mette Vedsø: *Langt fra Det Hvide Hus* (2018).

© Maria Louise Bjørn Bjerrum & Lisa Gardum Andersen og

Høst & Søn/ROSINANTE & CO, København 2019

1. udgave, 2019

Bogforsider: Peter Bay Alexandersen, Christian Ramsø/We are popular,

Stian Hole og Alette Bertelsen/Aletteb.dk

Grafisk tilrettelæggelse: Christensen Grafisk

Indhold

- 5 **Om denne litteraturguide**

- 7 ***Historien om Hardy* af Mette Eike Neerlin (tekst) og Peter Bay Alexandersen (illustrationer)**
- 7 Kort præsentation af værket
- 7 Læringsmål for undervisningsforslag til *Historien om Hardy* (3. klassetrin og mellemtrinnet)
- 8 Elevopgaver til *Historien om Hardy*
- 8 Før du læser
- 8 Mens du læser
- 11 Efter du har læst

- 12 ***Veronika lyder som harmonika* af Rebecca Bach-Lauritsen (tekst) og Stian Hole (illustrationer)**
- 12 Kort præsentation af værket
- 12 Læringsmål for undervisningsforslag til *Veronika lyder som harmonika* (4. og 5. klassetrin)
- 13 Elevopgaver til *Veronika lyder som harmonika*
- 13 Før du læser
- 13 Mens du læser
- 15 Efter du har læst

- 16 ***Hest, hest, tiger, tiger* af Mette Eike Neerlin**
- 16 Kort præsentation af værket
- 16 Læringsmål for undervisningsforslag til *Hest, hest, tiger, tiger* (7. klassetrin)

- 17 Elevopgaver til *Hest, hest, tiger, tiger*
- 17 Før du læser
- 17 Mens du læser
- 18 Efter du har læst

- 20 ***Langt fra Det Hvide Hus* af Mette Vedsø**
- 20 Kort præsentation af værket
- 20 Læringsmål for undervisningsforslag til *Langt fra Det Hvide Hus*
(udskoling)
- 21 Elevopgaver til *Langt fra Det Hvide Hus*
- 21 Før du læser
- 21 Mens du læser
- 23 Efter du har læst

Om denne litteraturguide

I denne litteraturguide findes undervisningsforslag til fire værker, der på hver sin måde behandler det at være barn i en dysfunktionel familie af den ene eller anden art.

For hvert værk indledes med en kort præsentation af værket, primært henvendt til læreren. Selve undervisningsforløbene er skrevet direkte til eleven og indeholder før læsningsopgaver, opgaver og nedslag til selve læsningen og opgaver til fortolkningsarbejdet efter læsning.

Bøgerne og dermed også undervisningsforslagene til de enkelte bøger er skrevet til forskellige klassetrin; dette giver mulighed for at vende tilbage til tematikken i en ny tekst på et senere tidspunkt i skoleforløbet. Derved bliver eleverne opmærksomme på, hvilke forskellige virkemidler litteraturen kan bruge til at behandle samme tematiske indhold.

Undervisningsforløbet til billedbogen *Historien om Hardy* er henvendt til 3. klassetrin og mellemtrinnet. Her er fokus på det modsætningsfyldte forhold mellem tekst- og billedsiden og på, hvad dette særlige greb gør for vores læsning og forståelse af billedbogens hovedperson og tematik.

I *Veronika lyder som harmonika* skal eleverne forholde sig til værkets sproglige stil og illustrationerne samt personerne i fortællingen. Desuden skal de som perspektiverende læsning arbejde med billedbøgerne *Annas Himmel* og *Morkels Alfabet*

af Stian Hole, som også har illustreret *Veronika lyder som harmonika*. Forløbet er til 4. og 5. klassetrin.

I opgaverne til *Hest, hest, tiger, tiger* skal eleverne læse værket i to dele: I første del skal de have særligt fokus på, hvordan personerne omkring Honey agerer, og hvordan Honey beskriver dem. I anden del skal eleverne forholde sig til en af de intertekstuelle referencer, nemlig sammenligningen af Marcel og den norske maler Edvard Munchs billede *Skriget*. Efter læsning skal de arbejde med værkets sproglige stil og fortolke nogle af de situationer, som Honey kommer ud for. Dette forløb henvender sig til 7. klassetrin.

Undervisningsforslagene til *Langt fra Det Hvide Hus* henvender sig til udskoling. Fokus for opgaverne er på den sproglige stil, humoren og hovedpersonens livssituation. Når eleverne har læst romanen, skal de arbejde kreativt med fortolkningsopgaver.

Historien om Hardy af Mette Eike Neerlin (tekst) og Peter Bay Alexandersen (illustrationer)

Kort præsentation af værket

Historien om Hardy er en bevægende billedbog, hvor tekst og billede fortæller hver sin historie: Teksten fortæller om den frygtløse dreng Hardy med guldkappe, som er stærkere end de fleste og mester i langspyt, mens illustrationerne viser, at Hardy er Jakobs usynlige ven, som giver ham mod og styrke til at klare både ensomhed og forældrenes misbrug og svigt.

Med skildringen af et barn i klemme ligger fortællingen i *Historien om Hardy* næsten i forlængelse af Mette Eike Neerlins billedbog *Historien om Ib Madsen* (2013), uden at de to bøger dog er en serie.

Læringsmål for undervisningsforslag til *Historien om Hardy* (3. klassestrin og mellemtrinnet)

- ◆ Jeg kan forklare, hvordan temaet »den hårde barndom« kommer til udtryk i *Historien om Hardy*.
- ◆ Jeg kan forstå og fortolke det modsætningsfyldte forhold mellem tekst- og billedside, og jeg forstår symbolikken i guldkappen.

Elevopgaver til *Historien om Hardy*

Før du læser

- ◆ Før du får bogen udleveret, læser din lærer bagsideteksten højt.
 - Tegn Hardy ud fra bagsideteksten. Hvordan ser han ud?
- ◆ Forsiden
 - Beskriv, hvad du ser på forsidebilledet.
 - Hvem tror du, drengen er? Hvordan ser han ud til at have det? Hvordan kan du se, hvordan han har det?
 - Hvordan ser drengen ud sammenlignet med, hvordan Hardy er beskrevet på bagsideteksten? Er der fællestræk? Hvorfor/hvorfor ikke?
- ◆ Forsiden og bagsiden
 - Hvad tror du, at *Historien om Hardy* handler om ud fra bagsideteksten og billedet på forsiden?
- ◆ Forsats- og bagsatsbladene samt titelbladet
 - På satsbladene ses en masse kapper af guld. Hvorfor tror du, at kapperne er tegnet her?
 - Hvad symboliserer en kappe, synes du?
 - Har du hørt om nogen, der bruger kapper, for eksempel fra film, tegneserier eller andre bøger? Hvem? Hvordan er de som personer?
 - Se på billedet af drengen på titelbladet. Hvem er det? Hvad udstråler han? Har han samme kendetegn som nogle af de andre, du kender, der bruger kapper?

Mens du læser

- ◆ Du skal nu lukke bogen og lade din lærer læse hele bogen højt for dig og dine klassekammerater. Din lærer viser ikke billeder undervejs.

- ◆ Tal i klassen om, hvad det er for en fortælling.
 - Hvordan er stemningen i teksten? Kom gerne med konkrete eksempler.
 - Hvad handler bogen om?
 - Hvordan passer dine tanker om bogen fra dit før-læsningsarbejde med den oplevelse, du har nu?
- ◆ Din lærer læser nu bogen højt igen. Denne gang skal du læse med og undersøge billederne undervejs. Du kan vende tilbage til flg. spørgsmål, når du sammen med en læsemakker læser bogen tredje gang:
 - Opslag 2
 - Hvad ser du på billedet?
 - Har du set billedet før? Hvor? Hvilke nye informationer får du nu på billedet?
 - Hvilken familie vokser Jakob op i?
 - Hvorfor tror du, at Hardy flytter ind hos Jakob netop den aften?
 - Opslag 4
 - Hvad står der i teksten? Hvem er det, der holder af gåture sent om aftenen?
 - Hvad ser du på billedet? Hvem er drengen?
 - Passer teksten og billedet sammen?
 - Hvordan er stemningen i teksten?
 - Hvordan er stemningen på billedet? Er det et rart sted at være for børn?
 - Opslag 6
 - Hvad fortæller Hardy i teksten?
 - Hvad ser vi på billedet?
 - Er der nogen ting, der passer sammen på billedet og i teksten?
 - Hvilke ting er helt forskellige?
 - Hvad laver Jakob på billedet?

- Opslag 7
 - Hvad ser du på billedet? Hvordan er farverne i forhold til de tidligere opslag? Hvordan er stemningen på billedet? Hvorfor?
 - Læs teksten. Synes du drengen på billedet ligner *en rigtig led type*?
 - Hvorfor er Hardy altid på vagt? Hvem passer han på?
- Opslag 11
 - Hvad ser du på billedet? Hvordan har Jakob det? Hvorfor er der så mange guldkapper rundt om ham?
 - Læs teksten. Hvorfor siger Hardy, at drengen er *bad news*? Passer det, at man ikke kan stole på folk, der kaster med papirkugler? Bladr tilbage til opslag 9 og 10. Hvad står der i papiret, som drengen kastede til Jakob? Hvad tænker du om drengens opførsel over for Jakob? Har Hardy ret i, at han er farlig? Hvorfor siger Hardy til Jakob, som han gør?
- Opslag 12 og 13
 - »*Smæk døren i*«, sagde Hardy. »*Det er 100 procent sikkert en fælde. 99 procent*«. Hvorfor reagerer Hardy sådan? Hvorfor går han så hurtigt fra 100 procent til 99 og 98? Hvorfor ændrer han holdning?
 - Hvordan er der hos Mingus og hans familie i forhold til hjemme hos Jakob?
- Opslag 14
 - Hvorfor har Hardy næsten ingen stemme, som der står i teksten?
 - Se på billedet. Hvor er guldkappen? Hvordan har Jakob det?
- Opslag 15
 - Se på billedet. Hvorfor har Jakob guldkappen på? Hvor er Hardy? Hvem er Hardy i det hele taget?

- Opslag 16
 - Hvad ser du på billedet? Hvem er drengen? Hvordan har han det? Se på opslag 2 igen og sammenlign billederne. Hvad er forskellen? Hvad tror du, at disse forskelle kan symbolisere? Se for eksempel på drengens ansigtsudtryk, på bordet, på vejret udenfor. Kan pottplanten symbolisere noget?

Efter du har læst

- ◆ Besvar de samme spørgsmål, som du arbejdede med, før du læste bogen. Er dine svar anderledes nu, når du har læst bogen?
- ◆ Hvorfor tror du, at bogen hedder *Historien om Hardy*? Hvorfor hedder den ikke *Historien om Jakob*?
- ◆ Du skal nu lave en foldebog, et skabsfold. Din lærer kan vise dig, hvordan du gør.
 - Uden på foldet skal du tegne Jakob, som han ser ud i begyndelsen af bogen. Skriv rundt om ham, hvordan han er, og hvordan han har det.
 - Inden i foldet skal du i midten tegne Jakob, som han har det i slutningen af bogen. I højre side skal du skrive, hvad Hardy gør for Jakob. I venstre side skal du skrive, hvad Mingus gør for Jakob.
 - Bag på foldet skal du skrive en ny bagsidetekst til bogen, hvor du kommer ind på temaerne, forholdet mellem tekst- og billedsiden i bogen, og du skal skrive et lille resume af bogen.

Veronika lyder som harmonika af Rebecca Bach-Lauritsen (tekst) og Stian Hole (illustrationer)

Kort præsentation af værket

Veronika lyder som harmonika er en poetisk og fortættet fortælling om den nye pige i klassen, der har været ny så mange gange, at hun ikke længere ved, hvem hun er, og hvor hun hører hjemme. Veronika er flyttet til et nyt sted sammen med sin mor og sin lillesøster, Josefine. En ny by, en ny skole, en ny flok idiotiske klassekammerater. Det er ikke første gang, og Veronika ved, at det heller ikke er sidste. For mor vil få en ny kæreste, og Josefine vil få en ny veninde, men Veronika har bare fået nok. (citater fra bagsideteksten)

Læringsmål for undervisningsforslag til *Veronika lyder som harmonika* (4. og 5. klassetrin)

- ◆ Jeg kan forklare, hvordan temaet »den hårde barndom« kommer til udtryk i *Veronika lyder som harmonika*.
- ◆ Jeg kan forstå og fortolke, hvordan Veronika har det, ud fra citater og symboler i teksten.
- ◆ Jeg kan forstå og fortolke illustrationernes placering og sammenhæng med tekstens stemning.

Elevopgaver til *Veronika lyder som harmonika*

Før du læser

- ◆ Din lærer udleverer en farvekopi af romanens forside til dig og dine klassekammerater sammen med bogen.
- ◆ To og to skal I undersøge romanens for- og bagside og tale om, hvad I tror, bogen handler om:
 - Hvem tror I, hovedpersonen er?
 - Hvordan tror I personen er ud fra bagsidetekstens informationer?
- ◆ Tal sammen om dette i fem minutter og del derefter jeres tanker med resten af klassen. Skriv jeres tanker op på tavlen.

Mens du læser

- ◆ Læs side 5-20
 - Lav en foreløbig personkarakteristik ud fra dit første indtryk af Veronika. Skriv personkarakteristikken som stikord på farvekopien af forsiden.
 - Del dine stikord med resten af klassen, og hæng din foreløbige personkarakteristik af Veronika op i klassen.
- ◆ Læs side 20-41
 - Side 21 gyser Veronika, da hun tænker på drengen. Hvorfor tror du, hun gør det?
 - Side 22 tænker Veronika, at det kan være det samme at finde nye venner. Hvorfor tror du, hun tænker det?
 - Side 23 føler Veronika sig fremmed i sit nye værelse. Hvorfor gør hun det, tror du?
 - Side 30 står der: *Josefine vil så gerne have en kat, men det kan de ikke få, for man kan ikke være bekendt at flytte et dyr rundt på den måde.* Hvad mener du om dette i forhold til det, Veronika »udsættes« for?

- Side 40 løber Veronika hjemmefra. Hvorfor tror du, hun gør det? Hvor tror du, hun vil hen? Begrund dit svar.
- ◆ I den del af bogen du netop har læst, får vi et indtryk af Veronikas mor, Maj. Hvordan oplever du hende?
 - Lav en personkarakteristik af Maj.
- ◆ Lav en ny personkarakteristik af Veronika som hurtigskrivning.
 - Sammenlign din nye personkarakteristik af Veronika med den første, du lavede i stikord på farvekopien af forsiden. Er din oplevelse af Veronika anderledes nu?
- ◆ Læs side 41-67
 - Side 43 tænker Veronika på en efterladt kuffert, mens hun kører op og ned ad rulletrappen i centret. Hvordan kan denne sammenligning passe på Veronika og hendes situation?
 - Side 49 ser Veronika sit spejlbillede i et butiksvindue i centeret, og hun tænker på, om hun er den, der kigger på sit spejlbillede, eller om hun er den gennemsigtige person i vinduet, der er ved at forsvinde. Hvad siger det om Veronika? Hvorfor tænker hun sådan, tror du?
 - Side 56 fortæller Veronika til Mummi, at hun godt kan lide at lave larm. Hvorfor tror du, at hun godt kan lide at larme? Hvordan hænger det sammen med, at hun også kan føle sig gennemsigtig?
 - Side 58: »*Tak for kaffe*«, siger Veronika til Mummi. »Tak for kaffe« er et ordsprog, som kan betyde andet end det, ordene siger. Læs siden igen. Hvorfor tror du, at Veronika bruger denne vending i netop denne sammenhæng?
 - Side 63 lægger Mummi et gråt flyttetæppe rundt om Veronika inde i bilen: *Det er sådan et gråt et, han plejer at lægge over fine ting, når han flytter for folk, så tingene*

- ikke får skrammer*. Tæppet får en symbolsk betydning, da Mummi også lægger det om Veronika. Kan du se hvilken?
- Side 67 ligger Veronika i sin seng og lytter til lydene. *Veronika stikker fingerspidserne i ørerne. Hører en brusen i sit hoved. Som regn på rastepladsen. Som rumlende rulletrapper. Som lastbilshjul på landevejen. Som starten på en helt ny melodi*. Hvad tror du, denne slutning kan betyde?

Efter du har læst

- ◆ Rebecca Bach-Lauritsen har givet personerne i romanen navne, der har en medbetydning. Hvorfor tror du, hun har valgt at kalde morens nye kæreste for Mummi? Hvilken betydning får han for Veronika?
- ◆ Illustrationerne til *Veronika lyder som harmonika* er lavet af den norske forfatter og illustratør Stian Hole. Stian Hole har også lavet billedbøgerne *Annas Himmel* og *Morkels alfabet*. Læs *Annas Himmel* og *Morkels alfabet*. Synes du, at Anna minder om Veronika? Beskriv Veronika og Annas indre og ydre i et tokolonne-notat.
- ◆ Se på hvor illustrationerne er placeret i *Veronika lyder som harmonika*. Hvorfor tror du, at Stian Hole har valgt at illustrere netop disse steder? Er de særligt vigtige i forhold til handlingen?
- ◆ Synes du, at Stian Holes billeder rammer stemningen i værket? Hvorfor/hvorfor ikke?
- ◆ Vælg et sted fra *Veronika lyder som harmonika*, som du synes burde have en illustration. Lav en illustration til dit valgte tekststykke, og begrund under billedet, hvorfor du har valgt netop dette sted og hvilken stemning, du gerne ville udtrykke i dit billede.

Hest, hest, tiger, tiger af Mette Eike Neerlin

Kort præsentation af værket

Hest, hest, tiger, tiger er en følsom og humoristisk historie om en hovedperson, man både kan le og græde med. Det er historien om Honey, der er født med læbeganespalte og vokset op med en psykisk handicappet søster og en mor, som forsøger at få tingene til at hænge sammen ved at arbejde i Harrys hælebar. Hver anden weekend er Honey hos sin småkriminelle, luddovne far. Honey har én stor svaghed: Hun kan ikke lade være med at lyve. Derfor bliver hun ved et tilfælde besøgsven for Marcel, en mand der ligger på hospice, ligesom hun ad omveje begynder at gå til kinesisk ...

Læringsmål for undervisningsforslag til *Hest, hest, tiger, tiger* (7. klassetrin)

- ◆ Jeg kan forklare, hvordan temaet »den hårde barndom« kommer til udtryk i *Hest, hest, tiger, tiger*.
- ◆ Jeg kan forstå og fortolke bogens brug af sproglige virkemidler samt hvordan og hvorfor humoren er anvendt som betydningsbærende element for hovedpersonen.

Elevopgaver til *Hest, hest, tiger, tiger*

Før du læser

- ◆ Undersøg romanens forside. Nederst på forsiden står der: *Somme tider kan det forkerte svar dreje livet i en retning, som slet ikke var meningen.* Tal sammen to og to om, hvad citatet kan betyde. I må gerne lade jer inspirere af forsidens samlede udtryk.
- ◆ Læs bagsideteksten. Lav en hurtigskrivningsøvelse om hvad du tror, der kommer til at ske i denne bog. Inddrag gerne dine egne og din makkers tanker fra ovenstående opgave.

Mens du læser

Læs flg. opgaver og spørgsmål igennem inden du læser bogen, så du ved, hvad du skal være opmærksom på undervejs. Det er en god ide at tage noter under din læsning.

- ◆ Læs kapitel 1-20 og genlæs derefter tekststykket på bogens forside. Find situationer, der efter din mening kan fungere som vigtige vendepunkter i Honeys liv. Begrund, hvorfor du mener, at disse situationer kan få særlig betydning for hende.
- ◆ Side 63 kalder Marcel Honey for barsk. Hvorfor tror du, han gør det? Synes du, hun er barsk?
- ◆ Lav en personbeskrivelse af Honey, hendes mor og far, Mikala og Marcel, hvor du overvejer disse spørgsmål:
 - Hvordan beskriver Honey sig selv og personerne i teksten? Hvordan vil du beskrive dem? Find eksempler fra teksten, hvor Honeys beskrivelser fremgår.
 - Er der et modsætningsforhold mellem Honeys beskrivelse og din opfattelse af personerne? Hvis ja, hvorfor tror du, at der er det?

- ◆ Side 82 beskriver Honey Marcel med dette citat: *Han mindede om et billede, vi engang havde set på og snakket om med klassen. [...] Det hed Skriget, fordi det forestillede én, som skreg – eller én som var meget angst. Jeg kan ikke huske det nøjagtigt. Men Marcel hverken skreg eller beklagede sig det mindste. Selvom han lå der og skulle dø helt alene.*
- ◆ Søg på maleriet *Skriget* af Edvard Munch. Hvad kommer du til at tænke på, når du ser det? Hvorfor tror du, at Honey kommer til at tænke på netop på det, når hun ser på Marcel?
- ◆ Hvordan synes du, at Honeys navn passer til hendes livsomstændigheder og hendes personlighed?

Efter du har læst

- ◆ I flg. opgaver skal du undersøge Mette Eike Neerlins sproglige stil i *Hest, hest, tiger, tiger*. Hun anvender bl.a. gentagelser, humor og hverdagsprog, og disse stilistiske træk har betydning for stemningen i værket.
 - Gentagelser: Alle kapitlerne har samme form i titlen, da ordet *Om* optræder. Hvilken sproglig effekt får denne gentagelse?
 - Humor: Mette Eike Neerlin benytter humor flere steder i romanen, for eksempel da Honey møder op på kinesiskholdet første gang og præsenterer sig som Karen Blixen, og da hun i kapitel 17 mødes med *Foreningen for læbeganespaltets ungdomsafdeling*. Hvorfor tror du, forfatteren vælger at bruge humor disse steder? Hvilken effekt får det for handlingen?
 - Hverdagsprog: *Hest, hest, tiger, tiger* er skrevet i et nutidigt hverdagsprog. Hvilken betydning har det for din mulighed for at »leve dig ind« i Honeys situation?
- ◆ Illustrationsopgave
 - Forfatteren Mette Eike Neerlin har skrevet to billedbøger: *Historien om Hardy* og *Historien om Ib Madsen*, hvor tek-

sten og illustrationerne fremstår kontrapunktiske (fortæller hver sin historie). Der er flere episoder i *Hest, hest, tiger, tiger*, hvor Honey beskriver episoder, vi som læsere kan opleve som ubehagelige, og hvor Honeys grænser bliver overtrådt. Du skal nu vælge en af nedenstående episoder og illustrere den, så det kontrapunktiske (modsnævningsfyldte) forhold mellem teksten og illustrationen kommer frem:

- Kapitel 11 – *Om morgenmad og Prutteprinsessen*
- Kapitel 20 – *Om en shoppetur*
- Kapitel 24 – *Om en lidt stresset eftermiddag*
- Kapitel 30 – *Om varm kakao*

Langt fra Det Hvide Hus af Mette Vedsø

Kort præsentation af værket

Mette Vedsøs *Langt fra Det Hvide Hus* er en både sorgfuld og humoristisk historie om nødløgne og om overlevelse på trods. Selvom Bush prøver at se tingene fra den humoristiske side, så er der i virkeligheden ikke så meget at grine af ved livet i Palmeparken. Hans mor magter ikke rigtigt at være mor, og hans far er slidt ned efter at have prøvet at holde sammen på familien i 15 år. Da Bush en dag møder en dame og lidt tilfældigt kommer til at fortælle en løgn, tager livet en helt ny og glædesfyldt drejning. Spørgsmålet er bare, hvor lang tid der vil gå, før løgneren indhenter ham, og alting ramler?

Læringsmål for undervisningsforslag til *Langt fra Det Hvide Hus* (udskolingen)

- ◆ Jeg kan forklare, hvordan temaet »den hårde barndom« kommer til udtryk i *Langt fra Det Hvide Hus*.
- ◆ Jeg kan forstå og fortolke bogens brug af sproglige virkemidler samt hvordan og hvorfor humoren er anvendt som betydningsbærende element for hovedpersonen.

Elevopgaver til *Langt fra Det Hvide Hus*

Før du læser

- ◆ Undersøg bogens forside. Hvad ser du? Lav en liste med de ting, du ser på forsiden. Er der en sammenhæng mellem bogens titel, farverne og genstandene på forsiden? Hvilken?
- ◆ Undersøg bogens bagside og læs bagsideteksten. Lav en hurtigskrivning, hvor du skriver, hvad du tror, bogen handler om.
- ◆ Læs flappen ved bogens forside og titelblad. Passer din forventning fra hurtigskrivningsopgaven med teksten på flappen?

Mens du læser

Langt fra Det Hvide Hus er en barsk fortælling, hvor forfatter Mette Vedsø bl.a. har anvendt galgenhumor, sproglige virkemidler og intertekstuelle referencer. Mens du læser, skal du med udgangspunkt i flg. citater undersøge, hvilken effekt og betydning disse sproglige greb og referencer har for historien. Find citaterne på de pågældende sider, så du kan genlæse dem i den sammenhæng, de forekommer i:

- ◆ Side 9: *Kunne man bare skrue tiden tilbage og opløse det æg og den sædcelle, der blev til mig. Overhælde befrugtningen med brændbar væske og stikke ild til. Det ville lune i kommunekassen.* Hvad mener Bush med dette?
- ◆ Side 15: »Tilskud?« *Min mors smil var ikke til at tage fejl af. Jeg så ned i gulvet, koncentrerede mig om Pers og Sannes sko. Det summede ubehageligt indeni, som om der var fluer i hele kroppen, for sådan får jeg det, når mor opfører sig på den måde.* Hvorfor får Bush det dårligt? Beskriv, hvordan du tror, han har det. Begrund dit svar.

- ◆ Side 32: »Karl og Jonathan,« sagde hun. »Ligesom i Brødrene Løvehjerte,« sagde jeg, og hun lo. Hvad kendetegner historien om *Brødrene Løvehjerte*? Hvorfor tror du, Mette Vedsø har valgt netop denne intertekstuelle reference? Søg på *Brødrene Løvehjerte* på nettet, hvis du ikke kender historien.
- ◆ Side 72: »Hvad fanden er der galt?« sagde jeg til mor, som sad i sofaen og tastede. »Galt?« »Det lugter godt.« »Duftlys,« sagde hun. »Bilka havde tre for en 10'er.« Jeg nikkede. Hvad siger dette citat om Bush' hjem og hans oplevelse af det? Begrund dit svar.
- ◆ Side 74 fra linje 5 til side 75 linje 8: Genlæs siderne, hvor Bush har en samtale med sin mor om sin fars tilstand. Hvordan oplever han sin mor? Hvad tror du, der er galt med hende? Begrund dit svar.
- ◆ Side 80 linje 15 til linje 24 tænker Bush på de drømme og ønsker, han har haft i sit liv, hvorefter han forholder sig til, hvordan hans liv faktisk er.
 - Lav en kort beskrivelse af, hvordan Bush' barndom er ud fra dette citat.
 - Lav en illustration, hvor du kortlægger/viser hvilke personer, du mener kan være eller blive Bush' hjælpere, og hvem der er hans »modstandere«.
- ◆ Genlæs side 85 fra linje 19 til side 86. Lav en hurtigskrivning om, hvad du tror, der nu vil ske med Bush. Overvej, hvorfor du tror, at det vil gå sådan. Del dine tanker med din sidemakker.
- ◆ Hvad siger flg. citater om Bush' situation og hans følelser? Hvad siger det sidste citat om systemet/de sociale myndigheder?
 - Side 93: *Jeg foldede hænderne, men ikke, fordi jeg bad, det var bare rart med fornemmelsen af at holde en i hånden.*

- Side 95-96: *Det nev i maven, når jeg tænkte på far i denne verden, han betød ikke noget for nogen. Udover for mig, altså. For mig betød han jo alt.*
- Side 96: *Birkely, skrev jeg med fingeren på den hvide væg. Snobrød. Fodbad med geder i. Jeg var ikke længere i stand til at kæmpe imod. Jeg var ikke længere i centrum, jeg måtte følge trop.*

Efter du har læst

- ◆ Genlæs din hurtigskrivningsøvelse fra før du læste bogen. Hvordan passede din fornemmelse af, hvad værket ville handle om, med den faktiske fortælling? Del dine tanker med din sidemakker.
- ◆ Genlæs dine noter fra opgaven til side 80. Havde du ret i hvilke personer, der var Bush' hjælpere og »modstandere«?
- ◆ Mette Vedsø bruger meget humor/galgenhumor i værket.
 - For eksempel det sociale boligbyggeri, hvor Bush bor, som hedder Palmeparken (side 6). Hvorfor tror du, at Mette Vedsø har valgt netop dette navn til kvarteret?
 - Find to og to nogle citater med humor eller galgenhumor. Hvorfor tror I, at Mette Vedsø har valgt dette sproglige greb? Hvilken effekt har det på historien?
- ◆ Gå ind på Mette Vedsøs hjemmeside og undersøg, hvilken type forfatter hun er, når hun skriver ungdomslitteratur: Hvilke historier skriver hun? Hvilke temaer interesserer hende? Hvordan passer *Langt fra Det Hvide Hus* til hendes øvrige ungdomsbøger?
- ◆ Lav en booktrailer til *Langt fra Det Hvide Hus*.
- ◆ Lav din egen forside og bagside til *Langt fra Det Hvide Hus*. Skriv også en ny, fængende bagsidetekst.
- ◆ Vælg et sted i værket, som du særligt godt kan lide, og lav en oplæsning af det. Du skal optage din oplæsning, så den

fungerer som et uddrag af en lydbog. Vær opmærksom på, at din oplæsning fremhæver og passer til den stemning, som er i teksten.

Få ideer og inspiration til undervisningen i skønlitteratur med **Høstlitt**:
Følg os på **Facebook** og **Instagram**

